

Ministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

20. januar 2016

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Uddannelses- og Forskningsudvalget tirsdag den 12. januar 2016 vedr. udvikling af Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Esben Lunde Larsen

Ref.-nr. 16/002077-01

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål H:

”Kan ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil udvikle Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning på baggrund af den seneste evaluering foretaget af Nordisk Institut for Studier i Innovation, Forskning og Uddannelse (NIFU), og kan ministeren oplyse, hvornår det nye Ph.d.-råd udpeges, og om ministeren har planer om at ændre på sammensætning, sekretariatsbetjening m.v.?”

Svar:

Jeg vil gerne indlede med at sige tak for muligheden for at redegøre for mine overvejelser om dette område. Det har jeg set frem til.

Det er regeringens udgangspunkt, at professionsforskningen i højere grad skal bidrage til at forbedre praksis og til at understøtte et fagligt løft i folkeskolen. Her tænker jeg ikke mindst på at bryde læsekoden for de elever, som har udfordringer her.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Helt overordnet ser jeg udfordringer for uddannelsesforskningen i Danmark. Det er blandt andet dokumenteret i kortlægningen og anbefalingerne fra Forum for uddannelsesforskning fra 2014.

Rapporten viser, at uddannelsesforskning overordnet set bedrives på 16 forskellige institutioner, herunder fem universiteter, syv professionshøjskoler samt andre institutioner som fx KORA og EVA.

På de enkelte universiteter er uddannelsesforskningen tilsvarende fordelt på flere forskellige institutter.

Det peger for mig at se på et behov for samarbejde, arbejdsdeling og specialisering.

Rapporten viser også, at langt størstedelen af publikationerne udgives på dansk. Kun 13 procent udgives på engelsk. Det kan tyde på, at der mangler internationalt udsyn.

I forhold til brugen af kvantitative og kvalitative forskningsmetoder er der en overvægt af kvalitative metoder og forskningsdesign. Overvægten af kvalitative metoder er især fremtrædende på professionshøjskolerne.

Endelig er der to grundlæggende udfordringer i forhold til forskningens indhold.

For det første er der brug for mere forskning i temaer som fagdidaktik og konkrete undervisnings- og læringsstrategier, som den enkelte lærer kan anvende i sit daglige arbejde.

For det andet er det nødvendigt i højere grad at inddrage aftagerne i formuleringen af forskningsprojekterne. Allerede ved tilrettelæggelsen af forskningsprojekterne skal der indtænkes formidling og dialog med praksis. Målet er, at forskningen i højere grad får en anvendelses- eller handlingsorienteret karakter.

Som I kan høre, mener jeg, at der er nok at tage fat på. Men I ved jo også, at de udfordringer har eksisteret længe, fordi der ikke umiddelbart er en nem og hurtig løsning på dem. Derfor vil jeg tage mig tid til at overveje, hvordan jeg vil gribe problemstillingen an. Men det vil helt sikkert være et område, som vi vil få lejlighed til at drøfte igen.

Når det er nødvendigt at drøfte det igen, så er det også fordi, vi anvender en betragtelig sum penge på uddannelsesforskning. Der er alt for lidt af denne forskning, som indoptages i uddannelserne. Det er en selvstændig udfordring.

Evalueringen af Ph.d.-rådet

Formålet med Ph.d.-rådet er som bekendt at styrke uddannelsesforskning rettet mod folkeskolen og at højne uddannelsesniveaut på professionshøjskolerne.

Det sker gennem ph.d.-uddannelse og opbygning af forskningskapacitet inden for alment og fagligt didaktiske områder samt pædagogiske områder med fokus på folkeskolen.

I forbindelse med etableringen af Ph.d.-rådet blev det besluttet, at initiativet skulle evalueres efter tre år. Evalueringen blev foretaget af Nordisk Institut for Studier i Innovation, Forskning og Uddannelse og blev offentliggjort oktober 2015.

Evalueringen af Ph.d.-rådet viser overordnet, at rådet lever op til sit formål.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Evalueringen viser, at de bevilgede ph.d.-projekter generelt holder et højt fagligt niveau, samt at forudsætningerne med hensyn til forskningstemaer og praksisnærhed generelt stemmer overens med formålet, som det blev defineret i Globaliseringsaftalen for 2011-2012.

Evalueringen peger på, at Ph.d.-rådet er velfungerende, og at rådet foretager gode vurderinger ved udvælgelsen af kvalificerede ansøgninger.

Men evalueringen viser også, at der er behov for at justere indsatsen på nogle områder.

Som opfølgning på evalueringen vil jeg derfor tage en række initiativer – under følgende overskrifter:

Øget relevans i valg af forskningstemaer

Et af de områder, som evalueringen peger på, er relevansen af forskningstemaer.

Derfor vil jeg iværksætte et arbejde, der skal afdække, hvordan det oprindelige aftalepapir fra Globaliseringsaftalen – hvor udvalgsformanden var en uddannelsespolitisk spiller på området – hvordan dette papir, som danner grundlag for Ph.d.-rådets arbejde, i højere grad kan tilpasses intentionerne med folkeskolereformen mv.

Derudover vil jeg sammen med ministeren for børn, undervisning og ligestilling invitere folkeskolens parter, universiteter, professionshøjskoler samt formanden for Ph.d.-rådet til en drøftelse af, hvilke temaer og forskningsfelter der er behov for forskning inden for.

Kobling mellem forskning, uddannelse og folkeskolens praksis

Det overordnede formål med Ph.d.-rådets virke er at medvirke til at forbedre udbyttet for alle elever i folkeskolen.

Det forudsætter, at indsigter og resultater fra projekterne også finder vej til de relevante brugere.

For at styrke kobling mellem forskning, uddannelse og folkeskolens praksis vil jeg overveje, hvordan opgaver knyttet til samarbejde og vidensoverførsel i forbindelse med ph.d.-projekterne kan indgå i et eventuelt justeret aftalepapir for Ph.d.-rådets arbejde.

Nogle kan måske huske debatten om, hvorvidt DPU's uddannelsesudbud er relevant og tilstrækkeligt, der blandt andet fører tilbage til, hvilke kurser kommunerne efterspørger. Det er samme problemstilling her: hvis der ikke efterspørges praksisnær forskning af kommunerne, så er vi lige vidt.

Mere kvantitativ metode i ph.d.-projekterne

Som nævnt viser evalueringen, at ph.d.-projekterne har en klar overrepræsentation af kvalitative forskningsdesigns.

Forskningsmetoden bestemmes jo i vis udstrækning af forskningsemnet. Men i mange tilfælde vil uddannelsesforskningen blive styrket, hvis kvalitative og kvantitative metoder kombineres i projekterne.

Både så stipendiaterne kan gennemføre egne kvantitative studier og for at ruste dem til at kunne tolke resultater fra kvantitative undersøgelser.

Derfor vil jeg undersøge mulighederne for, at flere ansøgninger også vil bygge på kvantitative forskningsdesigns.

Konsortiekonstruktionen

Projekterne i regi af Ph.d.-rådet bygger på et obligatorisk samarbejde i konsortier. Konsortierne skal bestå af mindst én professionshøjskole og et universitet.

Det fremgår af evalueringen, at samarbejdet generelt fungerer godt, men at ansøgningsprocessen og den dobbelte tilknytning til både et universitet og en professionshøjskole kan opleves som krævende for stipendiaten.

Jeg har derfor taget initiativ til, at ministeriet går i dialog med Ph.d.-rådet, universiteter og professionshøjskoler om, hvordan samarbejdet i konsortierne kan gøres mere gnidningsfrit.

Her er vi inde og berøre en udfordring: At samarbejdet mellem universiteter og professionshøjskoler ikke er problemfrit: Hvem har serveretten?

Kurser for de Ph.d.-studerende

Det fremgår af evalueringen, at relevansen af kurserne for de ph.d.-studerende med fordel kan styrkes.

Derfor har jeg bedt ministeriet om at se på det nuværende udbud af ph.d.-kurser og undersøge muligheden for at styrke og samle udbuddet af ph.d.-kurser på grundskoleområdet nærmere.

Internationale bedømmelser

Endelig vil jeg nævne, at den internationale bedømmelse af ansøgningerne ifølge evalueringen generelt set fungerer godt, og det internationale bedømmelseskorpas vurderes som velkvalificeret. Men evalueringen viser også, at bedømmelserne kan variere både i form, indhold og konklusion.

Ministeriet vil derfor gå i dialog med Ph.d.-rådet med henblik på eventuelle muligheder for at forbedre de eksterne bedømmelser.

Sammensætning af Ph.d.-rådet

I samrådsspørgsmålet spørges til, hvornår det nye Ph.d.-råd udpeges. Jeg går ud fra, at der refereres til udpegning af formand og øvrige medlemmer til rådet med virkning fra den 1. oktober 2015.

Generelt gælder det, at rådets formand udpeges af uddannelses og forskningsministeren. Rådets ti øvrige medlemmer udpeges også af ministeren, men efter indstil-

linger fra relevante organisationer. Der er ikke ændret på sammensætningen af de indstillende organisationer.

Jeg har genudpeget professor Jens Rasmussen som formand for rådet.

Hvad angår rådets øvrige medlemmer, er der to ny-udpegninger: Prorektor Alexander von Oettingen fra UCSYD, som jeg har udpeget efter indstilling af Danske Professionshøjskoler, og lektor Carola Aili fra Lunds Universitet, som er indstillet af Det Frie Forskningsråd.

Derudover har der været seks genudpegninger blandt rådsmedlemmerne. Genudpegningerne er alle sket efter ønske fra de indstillende organisationer. For så vidt angår de to sidste medlemmer, så udløber deres udpegningsperiode først i 2018.

Kriterierne for udpegningen har været de indstillede kandidaters kvalifikationer, de indstillingsberettigede institutioners egen prioritering, hensyn til lov om ligestilling af kvinder og mænd samt en balance mellem kontinuitet og fornyelse i rådet.

Placeringen af Ph.d.-rådets sekretariat på Aarhus Universitet

Endelig spørges der til, hvorvidt jeg vil ændre på Ph.d.-rådets sekretariat. Jeg kan oplyse, at sekretariatsbetjeningen af rådet forsat varetages af Aarhus Universitet.

Evalueringen af Ph.d.-rådet har vist, at denne placering ikke giver anledning til bekymring i forhold til særbehandling af nogle uddannelsesforskningsmiljøer fremfor andre.